

al

FUNDACJA TAURUS

**UMOWA
O ZRZECZENIE**

**SIĘ
DZIEDZICZENIA**

BIULETYN PRAWNY NUMER 5
PUNKTU NIEODPŁATNEJ POMOCY
PRAWNEJ NR 9 W POZNANIU

Z

UMOWA O ZRZECZENIE SIĘ DZIEDZICZENIA

Podstawa prawna: art. 1048-1050 Ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 roku, poz. 459) - *dalej jako k.c.*

Niniejsze opracowanie ma na celu przybliżenie stosunkowo mało znanej i dość rzadko stosowanej instytucji ochrony spadkobiercy ustawowego oraz jego zstępnych przed długami spadkowymi przyszedłego spadkodawcy. Należy wyjaśnić, iż umowa o zrzeczenie się dziedziczenia uregulowana w art. 1048-1050 k.c., nie ma nic wspólnego z potocznie używanym „zrzeczeniem się spadku”, czyli wyrażeniem zgody przez danego spadkobiercę na nieodpłatne przekazanie jego udziału w spadku innemu spadkobiercy, do czego dochodzi najczęściej w toku postępowania o dział spadku.

Istotą omawianego zagadnienia jest to, że spadkobierca ustawowy może przez umowę z przyszłym spadkodawcą zrzec się dziedziczenia po nim. Umowa o zrzeczenie się dziedziczenia musi zostać zawarta w formie aktu notarialnego. Niedochowanie przez strony umowy powyższej formy skutkuje nieważnością umowy.

Zawarcie umowy powoduje, że w wypadku śmierci spadkodawcy, spadkobierca będący stroną umowy o zrzeczenie się dziedziczenia traktowany jest tak jakby nie dożył otwarcia spadku. Skutki umowy o zrzeczenie się dziedziczenia z mocy prawa rozciągają się w zasadzie także na zstępnych zrzekającego się. Zrzekający się nie musi uzyskiwać zgody zstępnych na zawarcie umowy o zrzeczenie się dziedziczenia ani zgody sądu, gdy zstępni są małoletni. Skutki zrzeczenia się rozciągają się zarówno na zstępnych zrzekającego się, żyjących w momencie zawierania umowy, jak i na zstępnych, którzy urodzili się później.

Strony umowy jednak mogą ograniczyć skutki zrzeczenia się jedynie do osoby zrzekającego się. Konieczne jest wówczas wyraźne postanowienie umowy w tym przedmiocie.

Umowa o zrzeczenie się dziedziczenia nie powoduje nieodwołalnych skutków prawnych. Zgodnie bowiem z art. 1050 k.c. zrzeczenie się dziedziczenia może być uchylone przez późniejszą umowę między tym, kto zrzekł się dziedziczenia, a tym, po kim się dziedziczenia zrzeczono. Umowa powinna być zawarta w formie aktu notarialnego.

Spadkobierca, który zrzekł się dziedziczenia, nie ponosi odpowiedzialności za długi spadkowe, ale również nie dziedziczy żadnych aktywów wchodzących w skład spadku. Zaletą typowej umowy o zrzeczenie się dziedziczenia jest możliwość powołania się na nią po śmierci spadkodawcy i uniknięcie w ten sposób konieczności składania przez spadkobiercę ustawowego oświadczenia o odrzuceniu spadku, a także występowania do sądu opiekuńczego o wyrażenie zgody na odrzucenie spadku w imieniu małoletniego zstępnego, powołanego do dziedziczenia w dalszej kolejności.